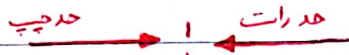

۹۹, ۱, ۲۰

فصل ششم یازدهم: حد

$f(x) = x + 2$

مفهوم حد:

با نزدیک شدن x به ۱، $f(x)$ به ۳ نزدیک می شود.

x	۰,۹	۰,۹۹	۰,۹۹۹	۱,۰۰۱	۱,۰۰۱	۱,۱
$f(x)$	۱,۹	۱,۹۹	۱,۹۹۹	۲,۰۰۱	۲,۰۰۱	۲,۱

$\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = 3$ « x به ۱ میل کند»

$f(x) = \begin{cases} x+2 & x \neq 1 \\ 2 & x = 1 \end{cases}$

x	۰,۹۹	۰,۹۹۹	۱,۰۰۱	۱,۰۰۱
$f(x)$	۱,۹۹	۱,۹۹۹	۲,۰۰۱	۲,۰۰۱

$\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = 3$

نتیجه: حد تابع در یک نقطه ربط به مقدار تابع در آن نقطه ندارد.

$f(x) = \begin{cases} x+2 & x \geq 1 \\ 2x & x < 1 \end{cases}$

x	۰,۹۹	۰,۹۹۹	۱,۰۰۱	۱,۰۰۱
$f(x)$	۱,۹۸	۱,۹۹۸	۲,۰۰۱	۲,۰۰۱

$\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = 3$ **حد راست**

$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = 2$ **حد چپ**

$\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$: **وجود ندارد**

نتیجه: شرط لازم برای اینکه تابع در نقطه ای حد داشته باشد

این است که حد راست و چپ موجود و برابر باشند.

* قضایای حد: ۱) تابع ثابت: حد این تابع در هر نقطه برابر همان مقدار ثابت است. $\lim_{x \rightarrow a} k = k$

۲) تابع همانی: $\lim_{x \rightarrow a} x = a$

۳) حد مجموع: اگر دو تابع f و g در a حد داشته باشند: $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = l_1$, $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = l_2$
 $\lim_{x \rightarrow a} (f+g)(x) = l_1 + l_2$

۴) حد تفاضل: $\lim_{x \rightarrow a} (f-g)(x) = l_1 - l_2$

۵) حد حاصلضرب: $\lim_{x \rightarrow a} (f \cdot g)(x) = l_1 \cdot l_2$

۶) حد تقسیم: $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f}{g}(x) = \frac{l_1}{l_2}$ ($l_2 \neq 0$)

اگر $f(x) = 3x + 2$ و $g(x) = x$ باشند حاصل ضرب درهای دو تابع در نقطه $x = 2$ برابر 14 است.
 $\lim_{x \rightarrow 2} g(x) = 2$, $\lim_{x \rightarrow 2} (3x + 2) = \lim_{x \rightarrow 2} 3x + \lim_{x \rightarrow 2} 2 = \lim_{x \rightarrow 2} 3 \cdot \lim_{x \rightarrow 2} x + \lim_{x \rightarrow 2} 2 = 3 \times 2 + 2 = 8 \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 2} f \cdot g(x) = 8 \times 2 = 14$

۷) تابع حد حاصلضرب: اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = L$, $\lim_{x \rightarrow a} (c \cdot f(x)) = c \cdot L$, $\lim_{x \rightarrow a} (f(x))^n = L^n$

مثال: $\lim_{x \rightarrow 3} 2x^5 = 2 \times \lim_{x \rightarrow 3} x^5 = 2 \times 3^5 = 243$

نکته: اگر $f(x)$ تابع چند جمله‌ای باشد اعداد حد تابع در هر نقطه برابر مقدار تابع در آن نقطه است.

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = f(a)$$

مثال: اگر $x = -3$ باشد، $f(x) = \frac{x^2 + 2x + 1}{x - 1}$

$$\lim_{x \rightarrow -3} \frac{x^2 + 2x + 1}{x - 1} = \frac{\lim_{x \rightarrow -3} (x^2 + 2x + 1)}{\lim_{x \rightarrow -3} (x - 1)} = \frac{(-3)^2 + 2(-3) + 1}{-3 - 1} = \frac{3}{-4} = f(-3)$$

توجه! اگر $f(x) = \frac{P(x)}{Q(x)}$ باشد، آنجا که تابع در هر نقطه برابر مقدار تابع در آن نقطه است؛
 $\downarrow$
 $P(x), Q(x)$

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{P(x)}{Q(x)} = \frac{P(a)}{Q(a)} \quad \text{«} Q(a) \neq 0 \text{»}$$

* جمع بندي ۱۵ و مشتق بندي (مشتق بندي): «^۲ با جمع + «^۳ دوازدهم»
 روابط مشتق بندي:

۱- $C' = 0$ عدد ثابت

۲- $(kx)' = k \rightarrow x' = 1$

۳- $(kx^n)' = knx^{n-1} \rightarrow (x^3)' = 3x^2$

۴- $(k \circ^n)' = kn \circ^{n-1} \times \circ'$

۵- $(\Delta \pm \square)' = \Delta' \pm \square'$

۶- $(\Delta \times \square)' = \Delta' \square + \square' \Delta$

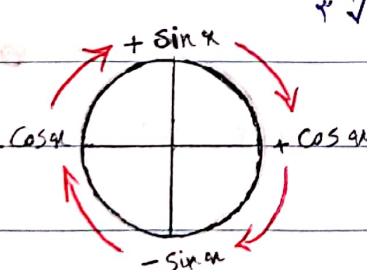
۷- $\left(\frac{\Delta}{\square}\right)' = \frac{\Delta' \square - \square' \Delta}{\square^2} = \left(\frac{\alpha}{f}\right)' = \alpha \frac{f'}{f^2}$

۸- $\left(\frac{1}{f}\right)' = -\frac{1}{f^2} \ll f \neq 0 \gg = \ln x$

۹- $f''(x) = (f'(x))'$ مشتق دوم تابع

۱۰- $(\sqrt[n]{\circ^m})' = (\circ^{\frac{m}{n}})' = \frac{m}{n} \circ^{\frac{m}{n}-1} \times \circ' \rightarrow (\sqrt{\circ})' = \frac{\circ'}{2\sqrt{\circ}}$
 $\rightarrow (\sqrt{x})' = \frac{1}{2\sqrt{x}}$

مشتق: ساعتگرد، انتگرال: پادساعتگرد

۱۱- $(\sin x)' = \cos x$ ۱۲- $(\cos x)' = -\sin x$
 ۱۳- $(\sin 0)' = \cos 0 \times 0'$
 ۱۴- $(\cos 0)' = -\sin 0 \times 0'$

۱۵- $(\tan x)' = \sec^2 x = 1 + \tan^2 x$ ۱۶- $(\tan 0)' = (1 + \tan^2 0) \times 0'$

۱۷- $(\cot x)' = -\csc^2 x = -(1 + \cot^2 x)$ ۱۸- $(\cot 0)' = -0'(1 + \cot^2 0)$

۱۹- $f \circ g'(x) = f'(g(x)) g'(x) \rightarrow f(0)' = f'(0) \times 0'$

۲۰- $|u|' = \frac{u' \cdot u}{|u|}$

۲۱ - $\ln(x)' = \frac{1}{x}$ ۲۲ - $(\log_a x)' = \frac{1}{x \ln(a)}$ ۲۳ - $(e^x)' = e^x$

* $\log_e x = \ln x$

۲, ۷, ۱۸ $\frac{0}{0}$ نبر

Natural logarithm

۲۴ - $f'(\frac{ax+b}{cx+d}) = \frac{ad-cb}{(cx+d)^2}$

رفع ابهام $\frac{0}{0}$

۱ ساده سازی: « اتحادها + تقسیم هورنر »

۲ هویستال: اگر زیر را اصلاح $\frac{0}{0}$ ← Hop ممنوع $\lim_{x \rightarrow f} \frac{a}{b} = \frac{0}{0}$ Hop $\rightarrow \lim_{x \rightarrow f} \left[\frac{a'}{b'} \right]$ $x \neq \frac{a'}{b'}$

۳ هم ارزی: $\lim_{x \rightarrow a} (1 \pm \frac{0}{0})^n \sim 1 \pm n \frac{0}{0}$ بسته و ششونزه

۱ برنولی: $\lim_{x \rightarrow \infty} (1 \pm \frac{0}{0})^n \sim 1 \pm n \frac{0}{0}$

۲ پرتوان: $\lim_{x \rightarrow \infty} ax^n + bx^{n-1} + cx^{n-2} + \dots + 1 \rightarrow ax^n$

۳ پرتوان: $\lim_{x \rightarrow 0} ax^n + bx^{n-1} + cx^{n-2} + \dots + 1 \rightarrow 1$

* ۴ مثلثی: $\sin^n \frac{0}{0} \sim \frac{0}{0}^n$, $\tan^n \frac{0}{0} \sim \frac{0}{0}^n$, $\cos^n \frac{0}{0} \sim 1 - n \frac{0}{0}$
 $\cot^n \frac{0}{0} \sim \frac{1}{\frac{0}{0}^n}$ قابل تقسیم

انته $x^2 + \Delta x + \gamma = x^2 + \Delta x + \gamma = (x^2 + 1)(x + \gamma) = (x^2 + 1)(x + \gamma)$

$\Delta x = 0 \rightarrow \Delta(x^2 + 1)$

$\lim_{x \rightarrow -\gamma} \left(\frac{x^2 + \Delta x + \gamma}{x^2 + 1} - \frac{\gamma}{\gamma^2 + 1} \right) \stackrel{(0-0)}{=} \lim_{x \rightarrow -\gamma} \left(\frac{x^2 - \gamma - \Delta x - \gamma}{(x^2 + 1)(x + \gamma)} \right) = \frac{-\Delta}{1\gamma}$

$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 + 1}{x^2 + \sqrt{x-2}} = \frac{x^2}{x^2} = \frac{\gamma}{\gamma} = 0$, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 + \gamma x}{x^2 - \gamma x} = \frac{\gamma x}{-\gamma x} = -\gamma$

$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1)(x+1)}{(x+1)(x-1)} = \frac{\gamma}{\gamma} \stackrel{Hop}{=} \frac{4\gamma^2}{\gamma^2} = \frac{\gamma}{\gamma}$

$\lim_{x \rightarrow \gamma} \frac{\gamma x^2 - \Delta x^2 + \gamma x - 1\gamma}{x^2 - \gamma} = \frac{(x-\gamma)(\gamma x^2 + x + \gamma)}{(x+\gamma)(x-\gamma)} = \frac{\gamma_0}{\gamma} = \Delta$

② $\frac{\gamma - \Delta \quad \gamma - 1\gamma}{\gamma \quad 1 \quad \gamma \quad 0} \rightarrow Hop \frac{\gamma x^2 - \log x + \gamma}{\gamma x} = \frac{\gamma_0}{\gamma} = \Delta$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{y - \sqrt{x}}{x - \sqrt{\lambda x}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x + \sqrt{\lambda x} + \sqrt{x} + \sqrt{x^2}}{x + \sqrt{\lambda x} + \sqrt{x} + \sqrt{x^2}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(x - \sqrt{x})(x + \sqrt{\lambda x})}{(x - \sqrt{x})(x + \sqrt{x} + \sqrt{x^2})} = \frac{-1}{1} = -1$$

HOP $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{x^2}} = \frac{1}{\infty} = 0$

المقام: $(x+1)$

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 - 4x - 5}{x^2 - x - 6} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{(x-5)(x+1)}{(x-2)(x+1)} = \frac{-1}{-2} = \frac{1}{2}$$

$$x^2 - 4x - 5 = (x-5)(x+1)$$

(90) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - x - 2}{x - \sqrt{x^2 + 1}} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)(x+1)}{x - \sqrt{x^2 + 1}} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)(x+1)}{x - \sqrt{x^2 + 1}}$

(91) $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 + 2x + 1}{x - \sqrt{x^2 + 1}} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{(x+1)^2}{x - \sqrt{x^2 + 1}}$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{x-1}}{\sqrt{x^2-1}} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{x-1}}{\sqrt{(x+1)(x-1)}} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{1}{\sqrt{x+1}} = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}} \frac{\tan^2 x - 1}{\cos^2 x} = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}} \frac{\tan x (1 + \tan^2 x)}{\cos^2 x} = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}} \frac{\tan x}{\cos^2 x} = \frac{1}{\frac{1}{2}} = 2$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1+x)^y - (1+x)^z}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1+yx - (1+zx)}{x} = \frac{-\omega x}{x} = -\omega$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sin^2 \pi x}{1 + \cos \pi x} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sin \pi x \times \pi \times \cos \pi x}{- \sin \pi x \times \pi} = \frac{\pi \cos \pi}{- \pi} = -\cos \pi = 1$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{(1 + \cos \pi x)(1 - \cos \pi x)}{1 + \cos \pi x} = 1 - \cos \pi = 2$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1)^y + y(x-1)^{y-1}}{(x-1)^y - (x-1)^{y-1}} = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{t^y + yt^{y-1}}{t^y - t^{y-1}} = \frac{t^y(1+y)}{t^y(1-t)} = \frac{1+y}{1} = 1+y$$

$$\cos x \sim 1 - \frac{x^2}{2} = 1 - \frac{x^2}{2}$$

Hop سنین میں ہماری

« قلم چیں » خارج ۸۴

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sqrt{\cos x}}{\tan^2 x} \sim \frac{1 - (1 - \frac{x^2}{2})}{x^2} = \frac{\frac{x^2}{2}}{x^2} = \frac{1}{2}$$

$$\lim_{x \rightarrow (\frac{\pi}{2})^+} \frac{\sqrt{1 - \cos 2x}}{\cos^2 x - \sin^2 x} = \frac{1 - \cos 2x}{(\cos x + \sin x)(\cos x - \sin x)} = \frac{-(\cos 2x - \sin 2x)}{(\cos x + \sin x)(\cos x - \sin x)} = \frac{-1}{\sqrt{2}} = -\frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$1 - \cos 2x = 1 - 2 \sin x \cos x = (\cos x - \sin x)^2$$

$$\lim_{x \rightarrow 3^+} \frac{\sqrt{x} - \sqrt{3} + \sqrt{x-3}}{\sqrt{x^2-9}} \stackrel{Hop}{=} \frac{\sqrt{x} - \sqrt{3}}{\sqrt{x+3}\sqrt{x-3}} + \frac{\sqrt{x-3}}{\sqrt{x+3}\sqrt{x-3}} = 0 + \frac{1}{\sqrt{4}} = \frac{\sqrt{4}}{4}$$

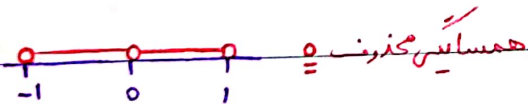
$$\frac{\sqrt{x} - \sqrt{3}}{\sqrt{x+3}\sqrt{x-3}} = \frac{x-3}{\sqrt{x+3}\sqrt{x-3}} = \frac{0}{0} = 0$$

همسایگی: اگر $x_0 \in (a, b)$ آنگاه (a, b) میں همسایگی x_0

اگر (a, b) میں همسایگی x_0 آنگاه $\{x_0\}$ میں همسایگی x_0 کیونکہ (a, b)

$r > 0 \rightarrow (x_0 - r, x_0 + r)$ میں همسایگی x_0 کیونکہ $(x_0 - r, x_0)$ میں همسایگی x_0 کیونکہ $(x_0, x_0 + r)$ میں همسایگی x_0 کیونکہ

و لگام نرینہ درمورد دامنه $\sqrt{1-x^2}$ صحیح است: $x \neq 0, 1-x^2 \geq 0 \rightarrow 1 \geq x^2 \rightarrow -1 \leq x \leq 1$

مجاہب انتہی جواب $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x)$

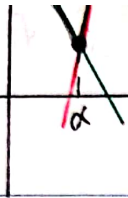
حد درجی نہایت $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$

حد درجی نہایت $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -\infty$

حد درجی نہایت - حد نامتناہی $\lim_{x \rightarrow -2^+} f(x) = -\infty$

مجاہب قائم $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \pm\infty$

معمولہ ریشتہ خارج $f(x)$

• $f(x) = x |\sin \pi x|$, $f'(1^+) = ?$ «19»

$\sin \pi^+ \rightarrow \sin \pi = 0 \rightarrow \sin^- \rightarrow f(x) = -x \sin \pi x$ مشتق ضرب

$f'(x) = -1 \times \sin \pi x + \cos \pi x \cdot \pi x + 1 = \pi$

• $f(x) = x\sqrt{x} + |x-1|$, $f'_+(1) + f'_-(1) = ?$ «95»

«1» $x\sqrt{x} + x - 1 \xrightarrow{\square'} \frac{3}{2}x^{\frac{1}{2}} + 1 = \frac{3}{2}\sqrt{x} + 1 \xrightarrow{x=1} \frac{5}{2}$

«2» $x\sqrt{x} - x + 1 \xrightarrow{\square'} \frac{3}{2}x^{\frac{1}{2}} - 1 \xrightarrow{x=1} \frac{1}{2}$

• $f(x) = |x| [x]$, $f'_-(0) - f'_+(0) = ?$ «17»

$x < 0$	$x > 0$	0^+	0	0^+
$f(x) = -x(x-1)$	$f(x) = x(x-1)$			
$f'(x) = -2x + 1$	$f'(x) = 2x - 1$			
				$1 - 0 = 1$

$\lim_{h \rightarrow 0^-} \frac{f(a) - f(a-h)}{h}$ حاصل $\lim_{h \rightarrow 0^+} \frac{f(a+h) - f(a)}{h} = 2$ و مشتق نبر و $x=a$ در تابع f

به حس است آورد «ریاض ۸۰»

$\lim_{h \rightarrow 0^-} \frac{f'(a-h) + 1}{1} = f'(a - 0^-) = f'(a^+) = 2$

نکته: مشتق عامل صفر $f(x) = (x+1)(x^2+x) \rightarrow f'(1) = 1(x^2+x) = (1+1)1 = 2$

تفکات مشتق از این بسته $\rightarrow$ مشتق عامل ۰

$f(x) = \sqrt{1 - \sqrt{1-x^2}}, f'(0) = ?$ «۸۹»

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1 - \sqrt{1-x^2}}}{1 + \sqrt{1-x^2}} = \sqrt{\frac{1-x+x^2}{1+\sqrt{1-x^2}}} = |x| \sqrt{\frac{1}{1+\sqrt{1+x^2}}} = 1 \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{2} = \frac{\sqrt{2}}{2}$

$f(x) = \sqrt{x^2 - [x]} + |x|, \lim_{h \rightarrow 0^+} \frac{f(1+h) - f(1)}{h} = f'_+(1)$ «ریاض ۹۲»
 $f(x) = \sqrt{x^2 - 1} + x \rightarrow f'(x) = \frac{x+1}{\sqrt{x^2+x-1}} \xrightarrow{x=1} \frac{2}{\sqrt{1+1-1}} = \frac{2}{1} = 2$

$f(x) = \frac{x^2}{|1-x|}, \lim_{h \rightarrow 0^-} \frac{f(2+h) - f(2)}{h} = f'_-(2)$ «ریاض ۹۲»

$f(x) = \frac{x^2}{x-1} \rightarrow f'(x) = \frac{(x-1)(2x) - (1)(x^2)}{(x-1)^2} = \frac{2x^2 - x - x^2}{(x-1)^2} = \frac{x^2 - x}{(x-1)^2} = \frac{x(x-1)}{(x-1)^2} = \frac{x}{x-1} \xrightarrow{x=2} \frac{2}{1} = 2$

معادله نیم مماس خط $f(x) = 1 - x^2$ در $x=2$ را بنویسید
 $A(2, 0)$
 $m = f'_-(2) \Rightarrow -2(2) = -4$
 $y = -4x + b \xrightarrow{A(2,0)} y = -4x + 8$

تفرات: در هنگام مشتق گیری از عبارات طولانی ابتدا ساده سازی می کنیم.

$f(0)' = f'(0) \cdot 0' \rightarrow (f \circ g)' = (f(g(x)))' = f'(g(x)) \cdot g'(x)$

$$f'(ax+b) = \frac{ad-bc}{(cx+d)^2}$$

۳ مشتق تابع هموارانید:

۴ مشتق عامل صفر: فقط از عامل صفر، مشتق گرفته شود.

۴ مشتق عامل صفر:

«مشتق»

عامل صفر

$$f(x) = \frac{(x-1)\sqrt{x-2}}{(5x-3)^4}, f'(1) = \frac{1}{14}$$

جانباری $\rightarrow \frac{1}{14} = \frac{1}{14}$

$$f(x) = \sqrt{(x-1)^2(x+1)^2(x-2)}, f'(1) = ?$$

$$= (x-1)\sqrt{(x+1)^2(x-2)} \rightarrow f'(1) = 1(\sqrt{-4}) = -\sqrt{4}$$

$$f(x) = \sqrt{\frac{5x+5}{1x+3}}, \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(1+h) - f(1)}{h} = f'(1) \text{ «۹۵»}$$

$$f'(x) = \frac{1x-5}{(x+3)^2} = \frac{y}{14} = \frac{y}{14}$$

$x=1$

$$f'\left(\frac{1}{x}\right) = -\frac{1}{x^2}$$

$$f(x) = \sin 2x \cdot \tan x, \frac{2x}{x^2-1}, f'(0) = ? \text{ «۸۳»}$$

بسته! هر دو عامل صفر

$$2x \cdot \frac{1}{x^2-1} = 2x - 1 = -2$$

جواب $0 + (-2) = -2$

$$f(x) = \left(\frac{14}{x} - \sqrt{x^2}\right)^2, f'(-1) = ? \quad \frac{14}{x} = \frac{1}{x} \times 14 \text{ «بسیار»}$$

$$f'(x) = 2\left(\frac{14}{x} - \sqrt{x^2}\right)' \times \left(\frac{-14}{x^2} - \frac{2}{2\sqrt{x}}\right) = 2(-2-4)\left(-\frac{1}{4} + \frac{1}{2}\right) = -12 \times \frac{1}{4} = -3$$

$x=-1$

$$f(x) = \cos^2 \frac{\pi}{4} x, f'(4) = ? \text{ «۹۰»} \quad f'(x) = 2 \cos \frac{\pi}{4} x + \sin \frac{\pi}{4} x \times \frac{\pi}{4}$$

* ضرب $\left(\frac{\pi}{4}\right) \frac{1}{x}$

$$\sin 2x = 2 \sin x \cos x$$

$$\rightarrow f'(4) = \sin \frac{\pi}{4} \times \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{4}$$

$$\sin \frac{\pi}{4} = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

• $f(x) = \sqrt{1 + \tan^2 \frac{1}{x}}$, $f'(\frac{\pi}{2}) = ?$ «91» « $\tan \frac{\pi}{2} = \sqrt{3}$ »

$$f'(x) = \frac{2 \tan \frac{1}{x} \times (1 + \tan^2 \frac{1}{x}) \times -\frac{1}{x^2}}{2 \sqrt{1 + \tan^2 \frac{1}{x}}} \underset{x = \frac{\pi}{2}}{=} \frac{2\sqrt{3} \times \frac{1}{\pi} \times -\frac{\pi^2}{4}}{\pi} = \frac{-2\sqrt{3} \pi^2}{4}$$

• $f(x) = \sqrt{1 + \sqrt{x^2 + 1}}$, $f'(\sqrt{3}) = ?$ $f'(x) = \frac{\frac{2x}{2\sqrt{x^2+1}}}{2\sqrt{1 + \sqrt{x^2+1}}} \xrightarrow{\sqrt{3}} \frac{\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{3+1}}}{2\sqrt{3}} = \frac{1}{4}$

• اگر $f'(2x) = 2x^2 + 3x$ باشد، انضام مقدار مشتق $f'(x^2 - x)$ به ازای $x=2$ باشد،
 $x=1 \rightarrow f'(2) = 2(1)^2 + 3(1) = 5$

$$f(x^2 - x)' = f'(x^2 - x)(2x - 1) = f'(2) \times 3 = 5 \times 3 = 15$$

• اگر $f(x) = \sin^2 \pi x$ ، $g(x) = \frac{1}{\sqrt{x-9}}$ باشد، مقدار مشتق $f \circ g$ به ازای $x=2$ باشد.

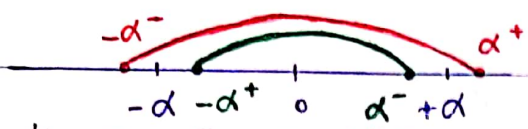
$$f \circ g(x)' = f(g(x))' = f'(g(x)) \cdot g'(x)$$

* $g(2) = \frac{1}{\sqrt{2-9}}$ ، $g'(x) = \frac{1}{\sqrt{x-9}} \cdot \frac{-1}{2\sqrt{x-9}} \underset{x=2}{=} \frac{-1}{2\sqrt{-7}}$

→ جواب $\frac{5\pi}{\sqrt{7}}$

$$f'(\frac{1}{\sqrt{7}}) = 2 \sin \pi x \cos \pi x \times \pi = \sin 2\pi x \times \pi \underset{x = \frac{1}{\sqrt{7}}}{=} \pi$$

$$\lim_{x \rightarrow \alpha^+} [-x] = [-\alpha^-] = -\alpha$$

$$\lim_{x \rightarrow (-\alpha)^-} [x^2] = [\alpha^+] = \alpha$$

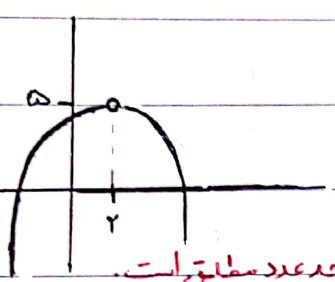
$$\lim_{x \rightarrow \alpha^-} \left[\frac{1}{x} \right] = \left[\frac{1}{\alpha^+} \right] = 0$$

$+\alpha^{\pm} \rightarrow -\alpha^{\mp}$ **مقرینه**

$|\alpha^{\pm}| \xrightarrow{\alpha < 0} \alpha^{\mp}$ **قدر مطلق**

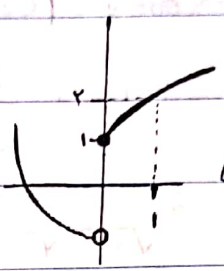
$(\alpha^{\pm})^{\alpha} \xrightarrow{\alpha < 0} (\alpha^{\mp})^{\alpha}$ **توان**

$\frac{1}{\alpha^{\pm}} \rightarrow \alpha^{\mp}$ **معکوس**

$$\lim_{x \rightarrow \alpha^-} [f(x)] = [\delta^-] = f$$

$$[\lim_{x \rightarrow \alpha} f(x)] = [\delta] = \delta$$

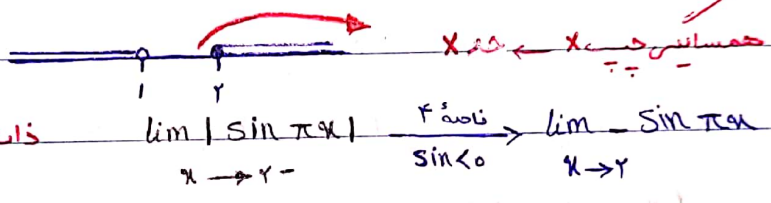
$\lim_{x \rightarrow 1^+} f([x]) = 2$

$\lim_{x \rightarrow 1^-} f([x]) = 1$

$\lim_{x \rightarrow 1^+} \left[\frac{f(x)}{x} \right] = \left[\frac{1}{1^+} \right] = 1$

مواب حد عدد مطلق است.

$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x}{[x] - 1} \neq 0 \rightarrow [x] \neq 1 \rightarrow D = \mathbb{R} - \{1\}$ **وجود ندارد**

$u \geq 0$ **ذات** $\lim_{x \rightarrow 2^-} |\sin \pi x| \xrightarrow{\sin < 0} \lim_{x \rightarrow 2} -\sin \pi x$

$u < 0$ **ذات** $\lim_{x \rightarrow (-\frac{1}{\varepsilon})^+} \left[\frac{1}{|x|} + \frac{1}{x} \right] = \left[\frac{1}{\ominus \frac{1}{\varepsilon}} + \frac{1}{\frac{1}{\varepsilon}} \right] = \left[\frac{1}{\frac{1}{\varepsilon}} + \frac{1}{\frac{1}{\varepsilon}} \right] = \left[1^+ \right] = 1$

$$\lim_{x \rightarrow \left(\frac{\pi}{F}\right)^{\ominus}} [-\tan x] = \left[\ominus (-1)^- \right] = \left[+1^+ \right] = 1$$

$$\tan 145^\circ = \tan(90^\circ + 55^\circ) = -\cot 55^\circ = -1, \tan 12^\circ = -\cot 78^\circ = -\sqrt{3} = -1.7$$

با حرکت $\left(\frac{\pi}{F}\right)^-$ مقدار $\tan$ در حال کاهش پس $(-1)^-$

اگر تابع $f(x)$ در $x = \alpha$ معاشقه باشد، a حد است.

$x^2 + ax$	$x < \alpha$
$-F$	$x = \alpha$
$[-2x] + 1$	$x > \alpha$

$\lim_{x \rightarrow \alpha^-} f(x) = F + 2\alpha$

$F + 2\alpha = -F \rightarrow \alpha = -F$

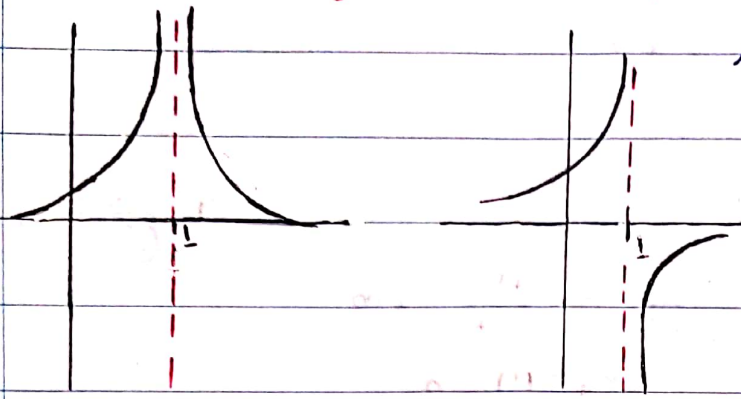
$$\lim_{x \rightarrow \alpha^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow \alpha^+} \left[\ominus 2x \right] + 1 = \left[-F^- \right] + 1 = -F$$

ERAM

$\frac{\infty}{0} = \infty$

حد بر نمادیت «ریشه ها مخرج - جانب قائم»

تابع با حد نامتناهی جزء توابع دارای حد در نظر گرفته نمی شود.

$\alpha^+ - \alpha = 0^+$
 $\alpha - \alpha =$
 $\alpha^- + \alpha = 0^-$

متضاد زوج: $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{1}{(x-1)^2} = +\infty$ متضاد فرد: $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{-1}{(x-1)^1} = +\infty$

$K \times 0^+ = 0^+$ مثبت $K \times 0^- = 0^+$ منفی $K \times 0^+ = 0^-$ مثبت $K \times 0^- = 0^-$ مثبت

$\pm \infty \pm l = \pm \infty$, $\pm \infty \cdot \pm l = \pm \infty$, $\pm \infty \times \pm \infty = \pm \infty$

ضرب علامت ها

$+ \infty + \infty = + \infty$, $- \infty - \infty = - \infty$, $+ \infty - \infty =$ مبهم

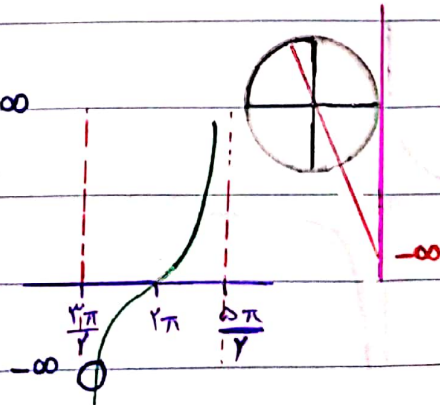
$\lim_{n \rightarrow 0^+} \frac{1}{n} = +\infty$ زوج و فرد
 $\lim_{n \rightarrow 0^-} \frac{1}{n} = -\infty$ زوج و فرد

$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{|x| - 2}{x^2 - 4} = \frac{-\infty}{0^-} = +\infty$
 $x > 2 \rightarrow x^2 > 4 \rightarrow x^2 - 4 > 0$

$\lim_{x \rightarrow (-\frac{\pi}{2})^-} \frac{2[x] + |x|}{|x+2|} = \frac{-\infty}{0^+} = -\infty$

$\lim_{x \rightarrow (\frac{\pi}{2})^+} \frac{\cos x}{1 - \sin x} = \frac{0}{0} = \frac{\sin x}{\cos x} = \tan x = -\infty$

$\lim_{x \rightarrow (\frac{\pi}{2})^+} \tan x = \frac{\sin x}{\cos x} = \frac{1}{0^+} = -\infty$

$\lim_{x \rightarrow (\frac{\pi}{2})^+} \frac{[x] + 1}{\cos x} = \frac{+\infty}{0^-} = -\infty$

ERAM

99, 4, 21

$$\lim_{x \rightarrow 4^-} \frac{[x] - x}{x^2 - |x| - 2} = \frac{2 - 4}{3 - 2} = \frac{-2}{1} = -2$$

ریشه نخرج 1

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x}{x^2 + ax + b} = +\infty, a + 2b = ?$$

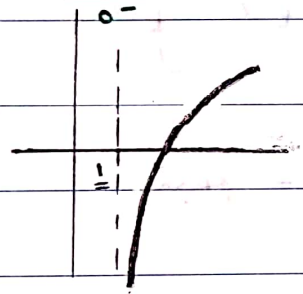
$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x}{(x-1)^2} \stackrel{\text{توان 2}}{=} \frac{1}{0^+} = +\infty$
 $\hookrightarrow x^2 - 2ax + 1 \rightarrow -2 + 2(1) = 0$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{x} - 1}{(x-1)^2 (x^2 - 5x + 2)} = \frac{0}{0} \cdot \text{Hop} \dots = \dots = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{(\sqrt{x}-1)}{(\sqrt{x}+1)(\sqrt{x}-1)(x-1)(x^2-5x+2)}$$

مشکل زیر قسمت از نمودار

$$y = \frac{x^2 + a}{x + b}$$

مقادیر a, b به چه صورت است؟ «فانچ 90»

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x^2 + a}{x + b} = -\infty \quad 1 + b = 0 \rightarrow b = -1$$

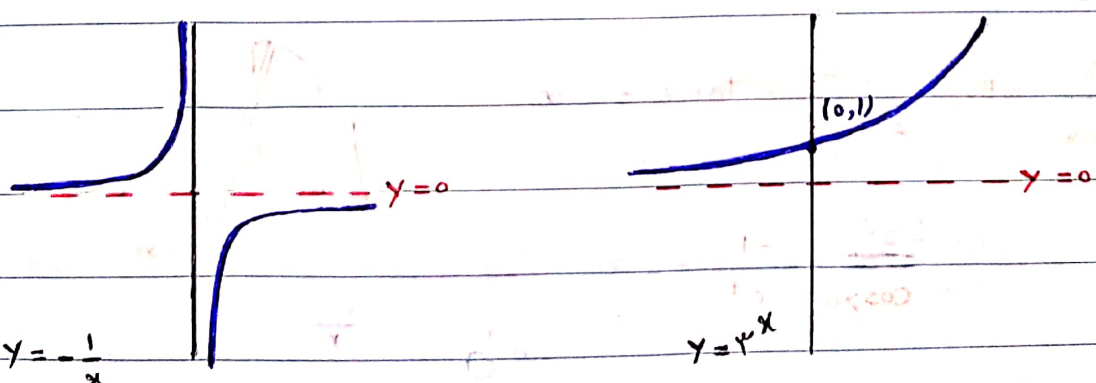
$a < b = -1$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x^2 + a}{x - 1} = \frac{1 + a}{0^+} = \frac{-\infty}{0^+} = -\infty \quad 1 + a < 0 \rightarrow a < -1$$

حد در بی نهایت «موجب افتر»:

$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \begin{cases} \infty \\ \text{عدد} \end{cases}$

$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a \in \mathbb{R}}{n^2 \in \mathbb{N}} = 0$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{x} = \frac{1}{\infty} = 0, \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} 3^x = 3^{+\infty} = +\infty, \quad \lim_{x \rightarrow -\infty} 3^x = 3^{-\infty} = (3^{-1})^{+\infty} = \left(\frac{1}{3}\right)^{\infty} = \frac{1}{\infty} = 0$$

۹۹, ۶, ۲۲

نکته ۱ در محاسبه حد توابع شامل جزء صریح و توان $x \rightarrow \pm\infty$ می رود
 از تساوی $[x] = x - p$ ($0 \leq p < 1$) استفاده می کنیم.

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2 - \frac{1}{x}}{2 + \frac{1}{x}} = \frac{2}{2} = 1$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} (2x - [x]) = \lim_{x \rightarrow +\infty} 2x + p = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x - 1}{|x| - 2x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x + x + 1}{-x - 2x} = \frac{2x}{-3x} = -\frac{2}{3}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x + [x]}{2x - [x]} = \frac{2x + x - p}{2x + x - p} = \frac{3x}{3x} = 1$$

$\frac{\infty}{\infty}$ (قضیه بیروتوان) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{ax^m + bx^{m-1} + \dots + c}{a'x^n + b'x^{n-1} + \dots + c'}$

$m > n$	∞
$m = n$	هم درجه $\frac{a}{a'}$
$m < n$	0

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin x}{x^2 + 1} = \frac{-1 \leq \sin x \leq 1}{\infty} = 0$$

۹۵ $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{ax + \sqrt{bx^2 + c}}{2x + 2} = \frac{\infty}{\infty}$, $\lim_{x \rightarrow -1} f(x) = ?$

$a = 2 \rightarrow \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2x + \sqrt{bx^2 + c}}{2x + 2} \xrightarrow{\text{Hop}} \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2 + \frac{bx + c}{2x + 2}}{2} = \frac{2 + \frac{bx + c}{4}}{2} = \frac{2x + 2 + bx + c}{4} = \frac{bx + 2x + c + 2}{4}$

چون برکت است $\lim_{x \rightarrow -\infty} \left[\frac{2+x}{2+x^2} \right] = \left[\frac{1}{x} \right] = \left[0^- \right] = -1$

۹۶ $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{ax^n + 1}{2x - \sqrt{bx^2 + 10x}} = -1$, $\lim_{x \rightarrow 2} f(x) = ?$

$\frac{\infty}{\infty} \rightarrow \frac{ax^n}{2x - |2x|} = \frac{ax^n}{0} = -1$

$-\infty = ax \rightarrow a = -\infty \rightarrow \lim_{x \rightarrow 2} \frac{-\infty + 10}{2x - \sqrt{bx^2 + 10x}} = \frac{0}{0} \text{ Hop}$

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{-\infty}{2 - \frac{10x + 10}{\sqrt{bx^2 + 10x}}} = \frac{-\infty}{\frac{\Delta}{\Delta}} = -\Delta$$

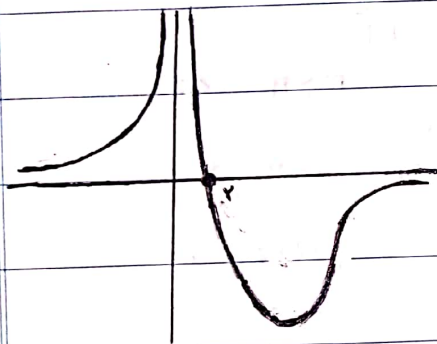
« ۹۲ » $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{ax+9}{1-x+\sqrt{x+1}} = 2$, $\lim_{x \rightarrow 2} f(x) = ?$ $\frac{\infty}{\infty} \rightarrow \frac{ax}{-x} = 2 \rightarrow a = -2$

(نیز با اتصال نیز وجود ندارد)

$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{-2x+9}{1-x+\sqrt{x+1}} \stackrel{0}{=} \text{Hop} \lim_{x \rightarrow 2} \frac{-2}{-1+\frac{1}{\sqrt{x+1}}} = \frac{-2}{-\frac{2}{2}} = 2$

$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{a|x+1|+2x-1}{|2-x|+ax-15} = 2$, $a = ?$ $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-ax + x + 2x}{x(-1+a)} = \frac{x(-a+3)}{x(-1+a)} = 2$

$-2+2a = -a+2 \rightarrow a = \frac{5}{3}$ $f(x) = \frac{ax+2}{x^2+b}$ شکل زیر نمودار تابع

اگر $f(x) = x \cdot g(x)$ باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow +\infty} g(x) = ?$

$A(2,0) \rightarrow 0 = \frac{2a+2}{2+b} \rightarrow 2a+2=0 \rightarrow a=-1$

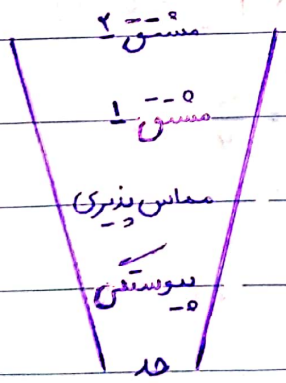
$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = +\infty \rightarrow \frac{2}{b} = +\infty \rightarrow b=0$

$g(x) = x \cdot \frac{-x+2}{x^2} = \frac{-x^2+2x}{x^2} = \frac{-x^2}{x^2} = -1$

بیوستیسی

۹۹, ۶, ۲۳

اتصال در دامنه از لحاظ نموداری = رسم بدون برداشتن قلم

$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = f(a)$ « شرط »

$f(x) = \begin{cases} \frac{2x^2 - 3ax - 3a}{|x-1|} & x < 1 \\ 2 & x = 1 \\ ax^2 + bx + 2 & x > 1 \end{cases}$ مقادیر a, b را طوری بیابید که تابع f در x=1 پیوسته باشد.

$\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = a + b + 2$, $\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = 2 - \frac{3a(x-1)}{|x-1|} = 2 + 3a$

$\rightarrow a + b = 2 + 3a = f(1)$

$\rightarrow 2 = a + b = 2 + 3a \rightarrow a = 0, b = -4$

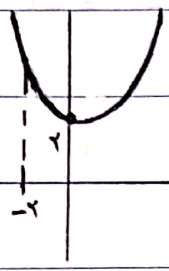

به ازای کدام مقدار a در نقطه $x = \frac{\pi}{4}$ پیوسته است؟ «۹۳»

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1 - \tan^2 x}{\cos 2x} & 0 \leq x < \frac{\pi}{4} \\ a \cos 2x & \frac{\pi}{4} \leq x \leq \frac{\pi}{2} \end{cases}$$

$f\left(\frac{\pi}{4}\right) = \text{رابطه} = a \cos \frac{\pi}{2} = -\frac{\sqrt{2}}{2} a$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}^-} \frac{1 - \tan^2 x}{\cos 2x} \stackrel{0}{=} \text{Hop} \frac{+\cancel{\tan x} (1 + \cancel{\tan x})}{+\cancel{\sin 2x} \times \cancel{x}} = \frac{1 \times 2}{1} = 2 \rightarrow \frac{\sqrt{2}}{2} a = 2 \rightarrow a = -2\sqrt{2}$$

شکل مقابل نمودار تابع با ضرایب داده شده است. حاصل $b - a$ را بساز. «۱۱-۴=۷»

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - x + a}{x + 2} & x \neq -2 \\ b & x = -2 \end{cases}$$

تابع پیوسته است پس حد دارد

$$\lim_{x \rightarrow -2} f(x) = \frac{-4 + 2 + a}{-2 + 2} = \frac{-2 + a}{0} \stackrel{0}{=} \text{Hop} \frac{x^2 - 1}{1} = 1 = b$$

$a = 4$

تابع f به ازای چه مقدار a در نقطه $x = \pi$ پیوسته است؟ «خارج ۹۳»

$$f(x) = \begin{cases} \frac{\sqrt{1 + \cos x}}{x - \pi} & \pi < x \leq 2\pi \\ a \cos \frac{2x}{3} & 0 \leq x \leq \pi \end{cases}$$

$\cos 2x = \cos^2 x - \sin^2 x$
 $\cos 2x = 2 \cos^2 x - 1$

$$\cos x = 2 \cos^2 \frac{x}{2} - 1 \rightarrow \cos x + 1 = 2 \cos^2 \frac{x}{2} \rightarrow \sqrt{\cos x + 1} = \sqrt{2} \left| \cos \frac{x}{2} \right|$$

$$\lim_{x \rightarrow \pi^+} \frac{\sqrt{2} \left| \cos \frac{x}{2} \right|}{x - \pi} = \frac{-\sqrt{2} \cos \frac{\pi}{2}}{\pi - \pi} \stackrel{0}{=} \text{Hop} \frac{+\sqrt{2} x + \sin \frac{x}{2} \times \frac{1}{2}}{1} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$f(\pi) = \lim_{x \rightarrow \pi^-} f(x) = a \cos \frac{2\pi}{3} = -\frac{a}{2} \rightarrow -\frac{a}{2} = \frac{\sqrt{2}}{2} \rightarrow a = -\sqrt{2}$$

به ازای کدام مقدار a تابع با ضرایب داده شده روبرو بر روی مجموعه اعداد حقیقی منبسط از 1 پیوسته است؟ «۹۴»

$$f(x) = \begin{cases} \frac{\sin \frac{\pi}{x}}{x} & 1 \leq x \leq 4 \\ a + \cos^2 \frac{\pi x}{4} & x > 4 \end{cases}$$

$f(4) = \lim_{x \rightarrow 4^-} f(x) = \frac{\sin \frac{\pi}{4}}{4} = \frac{1}{4}$

$$\lim_{x \rightarrow 4^+} f(x) = a + \cos^2 \frac{\pi}{4} = a + \frac{1}{4} \rightarrow \frac{1}{4} = a + \frac{1}{4} \rightarrow a = -\frac{1}{4}$$

ERAM

به ازای کدام مقدار α تابع f روی مجموعه اعداد حقیقی بیروسته است؟ «ریاضی ۹۴»
 $f(x) = \begin{cases} [x] + [-x] & x \notin \mathbb{Z} \\ \alpha & x \in \mathbb{Z} \end{cases}$ « $\alpha = -1$ »

$[x] + [-x] = \begin{cases} 0 & x \in \mathbb{Z} \\ -1 & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$ مثال $[2^+] + [-(2^+)] = 2 - 3 = -1$

۹۴، ۵، ۱

چند عدد صحیح مانند n وجود دارد که $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^{2n+2} + x - 1}{x^{2n+2} - x^2 + 1} = 0$ ؟

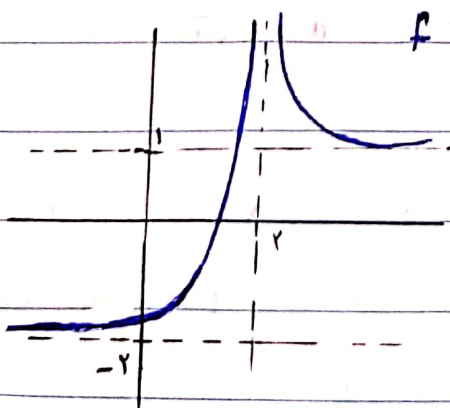
$\rightarrow 2n+2 > \infty \rightarrow n > 1$

شرط: درجه صورت > درجه مخرج
 $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^{2n+2}}{x^{2n+2}} = 0 \rightarrow 2n+2 > 2n-1 \rightarrow 3 > n$
 $\times n \quad 3 > n > 1 \quad n \in \mathbb{N} \rightarrow n = \{2\}$ فقط ۱ عدد

بزرگترین عدد صحیح مانند n که $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^{2n+4} - 1}{x^{2n+4} - 4} = 0$ وجود دارد، کدام است؟

$2n+4 > 2n+11 \quad \infty$

$2n+4 = 2n+11 \quad \infty$
 $2n+4 < 2n+11 \quad 0$
 $2n+4 < 2n+11 \rightarrow n < 7 \rightarrow n = 7$ بزرگترین

نمودار تابع f به شکل مقابل است.
 مقدار $\lim_{x \rightarrow 2} (f \circ f)(x)$ کدام است؟

$\lim_{x \rightarrow 2} f(f(x)) = \lim_{x \rightarrow 2} f(f(2)) = \lim_{x \rightarrow 2} f(+\infty) = +1$